

RAPPORT 2015

For Museumsvirksomhet (del I) og Kulturhusaktiviteter (del II)

Kongeparets besøk i Finnmark 2015, besøk i Nesseby og Varanger Samiske Museum – her i basisutstillinga med museumsleder og ordfører. Foto: Sven Gj. Gjeruldsen/Det kongelige hoff

Várjjat Sámi Musea

En del av
Deanu ja Várjjat Museasiida/Tana og Varanger Museumssiida (DVM)

Innhold

DEL I: MUSEUMSVIRKSOMHET

1. Mål og oppgaver	s. 3
1.1. Hovedmål	s. 3
1.2. Viktigste arbeidsoppgaver	s. 3
2. Museumsfaglig virksomhet	s. 3
2.1. Samlingene	s. 3
2.2. Dokumentasjon	s. 4
2.3. Forskning	s. 4
2.4. Formidling	s. 5
2.4.1. Besøksstall	s. 5
Besøksstatistikk.....	s. 6
2.4.2. Utstillinger	s. 7
2.4.3. Omvisninger/skoleopplegg/arrangement	s. 8
2.4.4. Publikasjoner	s. 9
2.5. Kulturminnervern/forvaltning	s. 9
2.6. Faglig samarbeid og bistand	s. 10
2.7. Eksternt finansierte prosjekter.....	s. 10
2.8. Annet	s. 11
3. Organisasjon	s. 12
3.1. Organisasjonsform	s. 12
3.2. Antall fast ansatte og deres oppgaver	s. 12
3.3. Antall midlertidige ansatte	s. 13
3.4. Totalt utførte årsverk i 2014	s. 13
4. Eiendeler og lokaler	s. 13
4.1. Oversikt over tilstand på museets bygninger og eiendommer	s. 13
4.2. Freda eller verneverdige bygninger	s. 14
4.3. Planer om utbygginger eller utbedringer	s. 15
5. Vurdering av virksomheten 2015	s. 15

VIRKSOMHETSPLAN/AKTIVITETSPLAN 2015.....	s. 17
---	--------------

DEL II: KULTURHUSAKTIVITETER

1. Kulturhusdrift	s. 19
1.1. Vuonnamárkanat	s. 19
1.2. Finnmarksløpet	s. 19
1.3. Kunstutstillinger	s. 19
1.4. Diverse ikke-museale arrangementer og aktiviteter	s. 20
1.5. Møteromsutleie	s. 20
1.6. Turistinformasjon.....	s. 20
2. Vurdering av virksomheten.....	s. 21

VEDLEGG I: Rapport skjøtsel Ceavccageadgi/Mortensnes 2015

VEDLEGG II: Rapport skjøtsel og kulturminneregistrering Murgiid/Klubben

VEDLEGG III: Rapport Vuonnamárkanat 2015

DEL I: MUSEUMSVIRKSOMHET

1. Mål og oppgaver

1.1. Hovedmål

Várjjat Sámi Musea/Varanger Samiske Museum (VSM) har som hovedmål å dokumentere, utforske og formidle sjøsamisk kulturhistorie i Finnmark, med hovedvekt på Varangerområdet, samt Finnmarks forhistorie. Museet vektlegger også dokumentasjon og formidling av duodji, samisk forhistorie og samisk samtid.

Likestillingsperspektivet er ikke vektlagt ved utforming av mål eller arbeidsoppgaver.

1.2. Viktigste arbeidsoppgaver

Følgende er definert som museets viktigste oppgaver:

- dokumentasjon og formidling av sjøsamisk kultur og historie i indre Varanger
- dokumentasjon og formidling av samisk forhistorie
- dokumentasjon og formidling av samisk tro og mytologi
- dokumentasjon og formidling av duodji
- innsamling av fotomateriale som dokumenterer kultur og hverdagsliv i indre Varanger i nyere tid
- dokumentasjon av samisk samtid
- formidling og forvaltning av Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde
- tilrettelegging for og formidling til barn og unge, herunder utvikling og gjennomføring av temaopplegg for skolebarn
- utviklingsarbeid, herunder utvikling av ulike dokumentasjons- og formidlingsprosjekt som søkes eksternt finansiert
- deltagelse i lokal samfunnsutvikling på ulike måter

2. Museumsfaglig virksomhet 2015

2.1 Samlingene

I tidligere årsrapporter er det oppgitt antall manuelle registreringer fra museets gamle katalog. Fra og med årets rapport vil kun registreringer i den digitale databasen PRIMUS oppgis i rapporten. PRIMUS er en nasjonal, digital database for museumssamlinger.

Per 31.12.2015 besto VSMs samlinger av 1091 gjenstander og 18 351 fotografier. Av disse var 7 gjenstander aksjesjoner i 2015. Alle disse gjenstandene ble gitt som gaver. VSM fikk ikke inn noen nye foto i 2015.

I 2015 ble det registrert 29 gjenstander i PRIMUS. Av disse ble 3 publisert på Digitalt Museum.

Totalt er det pr 31.12.2015 registrert 932 gjenstander i PRIMUS.

I 2015 startet VSM opp et omfattende fotoregistreringsprosjekt med støtte fra Sametinget. Resultatet av dette er at det ble opprettet en ny fotosamling i Primus, denne fotosamlingen har prefikset VSM.F og skal med tiden inneholde alle VSMs fotografier.

I løpet av 2015 ble 1224 fotografier registrert inn i denne samlingen, av disse ble 29 publisert på Digitalt Museum.

Dette er et betydelig løft for arbeidet med fotosamlingen som tidligere har vært nedprioritert til fordel for gjenstandssamlingen. Mesteparten av fotomaterialet som ble registrert i 2015 inngår i samlingen etter John Ole Nilsen / Nuorttanaste. I tillegg finnes det 1289 fotoregistreringer i VSMs gjenstandssamling i PRIMUS (prefiks VSM), disse ble konvertert fra Win Regimus da museet gikk over til PRIMUS. Disse registreringene må flyttes over til fotosamlingen (VSM.F) og trenger en del etterarbeid før de har god nok kvalitet til å kunne publiseres.

VSM har ingen innsamlingsplan og gjenstandsinnsamlingen ved museet har vært preget av den enkelte givers initiativ. Gjenstandsinnsamling har ikke vært en prioritert oppgave på grunn av begrensede ressurser og mangel på plass i magasinet.

Digitalt Museum: Digitalt museum er en nasjonal plattform for tilgjengeliggjøring av museumssamlinger på internett. En videreføring av Digitalt museum er Europeana.com, en felles europeisk kulturarvnettside, som "høster" informasjon fra Digitalt museum, og tilgjengeligjør dermed VSMs samlinger for for et mye større, og internasjonalt publikum.

Alt i alt hadde VSM per 31.12.2015 795 gjenstander, 92 fotografier og 11 videoer publisert på Digitalt Museum.

2.2. Dokumentasjon

Museets samlinger registreres fortløpende i PRIMUS og databasen kvalitetssikres jevnlig. Se punkt 2.1. for nærmere informasjon.

I tillegg har museets ansatte tatt mange digitale dokumentasjonsbilder i løpet av året ved ulike arrangementer og aktiviteter. Disse bildene blir av kapasitetshensyn verken registrert eller katalogisert. Bildene lagres under museets fellesområde på serveren. Bildene er ikke en del av museets fotosamling per i dag.

På Ceavccageadgi/Mortensnes har museet laget en ny geometri, det vil si foretatt en ny kartfesting/gps-posisjonering av Bjørnesteinen i 2015. I tillegg ble det i prosjektet *Skjøtsel og formidling av Murggiid/Klubben* registrert elektronisk 40 kulturminner, hvorav 18 automatisk fredete og 22 uavklarte. Disse er lagt inn i den nasjonale kulturminnedatabasen Askeladden.

I prosjektet *Joik i Varanger* har museet spilt inn 52 lokale joiker, joiket av Øystein Nilsen. Nilsen skal dokumentere joikene. Arbeidet er ikke slutført i 2015 og fortsetter i 2016. Joiker det ikke er knyttet restriksjoner til vil publiseres på Digitalt museum. Alle joikene vil registreres i PRIMUS når arbeidet er slutført.

2.3. Forskning

Museet er avhengig av ekstern finansiering og samarbeid med ulike forskningsinstitusjoner for å kunne drive forskning. Museet har i 2015 deltatt som partner i forskningsprosjektet *DIGSAM* om digitalisering av samisk kulturarv ledet av NIKU. Prosjektet fortsetter i 2016. Forøvrig er all formidling ved museet basert på forskning og basisutstillingen er laget med utgangspunkt i forskningsresultater.

Museet fikk i 2014 tilsagn om prosjektmidler til å formidle siste nytt fra forskningsfronten gjennom utstilling og digitale hjelpemidler. Prosjektet er igangsatt i 2015 og forventes avsluttet 2016.

Museet har ambisjoner om å drive mer forskning. Det ligger også i de nasjonale føringene at museene skal drive mer forskning, jamfør de fire F'ene: forvaltning, forskning, formidling og fornying. For øyeblikket hindres denne målsetningen både av ressurs hensyn og føringer på forskningsmidler på hvem som kan søke midler til forskning. Samiske museer opplever en ekstra utfordring med hensyn til ressursmangel, både personellmessig og økonomisk, etter museumsreformen, da disse museene ikke ble tildelt ekstra ressurser for å dekke økte omkostninger ved omorganiseringen. Museet og museumssiidaen jobber mot bevilgende myndigheter for å øke driftstilskuddet.

2.4. Formidling

Formidling har i mange år vært et prioritert felt for museet. I 2015 har det blitt vist flere utstillinger og avholdt en rekke kulturarrangement. Museet publiserer fortløpende foto og gjenstandsmateriale på Digitalt Museum. Museets opplegg for skolebarn har vært benyttet av skoler i hele østfylket.

Museet har holdt åpent daglig kl.10-18 i perioden 15.juni – 16.august (sommersesong). Åpningstid resten av året har vært mandag-fredag kl.10-15. I tillegg har utstillingene vært åpne under annonserte arrangement på kveldstid og i helgene.

Ceavccageađe/ Mortensnes (museumsbygg/utstilling) har hatt daglig åpent kl.10-16 i perioden 21.juni-16.august. Stengt resten av året.

2.4.1. Besøksstall

Antall *registrerte besøk* i museets hovedbygg i Varangerbotn og på kulturminneområdet Ceavccageađe/ Mortensnes var i 2015 på til sammen **10 520** personer, herunder turister, skolebesøk og møtefolk, samt arrangementer. 1364 av disse besøkte museumsbygget på Mortensnes, som er en nedgang på 134 personer (mot 1498 i 2014). Antallet for hovedbygget i Varangerbotn var 9156 besøkende, som er en økning på 1415 personer (mot 7741 i 2014). Vi ser en økning i det totale besøksstallet fra 2014 til 2015 på 1281 personer. I hovedsak gjelder dette økning av enkeltbesøkende ved museumsbygget i Varangerbotn.

Det vil alltid være folk man ikke fanger opp, særlig på større arrangementer. Det skal også legges til at en rekke personer besøker kulturminneområdet/kulturstien på egenhånd utenom åpningstidene uten å bli registrert. Dette ser vi bl.a. av gjesteboka som er lagt i gammen og observasjoner gjort av skjøtselsarbeiderne. Fram til og med 2014 var det en betydelig økning i besøksstallet på Mortensnes som skyldtes både mer systematisk/bedre registrering av de besøkende og bedre synliggjøring av tilbudene til de besøkende (skilting om kafétilbud, utstilling, gratis internett). Den lille nedgangen i 2015 kan ha en så enkel forklaring som at sommerværet var både kaldere og våtere enn normalt.

Inngangsbillett: Museet har i 2015 tatt kr 50 for voksne, kr 30 for barn (barn u/skolealder gratis). Grupper mer enn 10 personer har redusert billett, kr 40 per person. Kommunens innbyggere har per 2015 gratis inngang. Museumsbygget og kulturminneområdet på Mortensnes har gratis inngang.

Skolebesøk

Skoleelever som har besøkt museet som en del av undervisningen utgjør 745 av det totale antall besøkende. Dette er en nedgang på 299 elever fra 2014. De fleste har deltatt på tilrettelagte temaopplegg.

Museet tar betalt for skolebesøk, minimum kr 30 pr elev (ordinær inngangsbillett) eller mer for opplegg som har ekstra utgifter. Elever fra Nesseby kommune har per 2015 ikke betalt inngangsbillett for ordinær omvisning etter avtale med Nesseby kommune, og kun ekstrautgiftene ved opplegg som har ekstra utgifter.

Vi ser at elevtallet varierer mellom 7-800 – 11-1200 årlig, avhengig av hvor i løypa årskullene er. De fleste stedene i Finnmark har små og ofte fådelte klasser, slik at skolene samler hele trinn når de drar på tur. Nedgangen fra 2014 skyldes også at vi ikke har hatt valgfagtilbud for skoleåret 2015-16.

Barnehagene i både Nesseby og nabokommunene besøker jevnlig museet på egen hånd og er ikke tatt med i statistikken over skolebesøk, men oppføres i den generelle besøksstatistikken over grupper. Det har vært etterspørsel etter tilrettelagte opplegg for barnehagebarn de siste par år, særlig fra nabokommunene, og det har vært gjennomført to ulike opplegg for barnehager i 2014. Dette var barnehager fra Vadsø og Sør-Varanger. I tillegg er barnehagen i Nesseby (Varangerbotn) innom nærmest ukentlig på egen hånd.

Besøksstatistikk VSM 2015

Totalt besøk Varangerbotn og Mortensnes: **10 520** personer, fordelt slik:

Varangerbotn

Enkeltbesøkende

Betalende	1308
Gratis	1309
Totalt	2617

Som fordeler seg på de ulike kategoriene vi registrerer slik:

<i>Voksne, norsk/samisk</i>	<i>1404</i>
<i>Barn, norsk/samisk</i>	<i>387</i>
<i>Voksne, andre</i>	<i>768</i>
<i>Barn, andre</i>	<i>58</i>

Grupper (inkl. møterom, Finnmarksløpet, skolebesøk, Vuonnamárkanat og kongebesøk)

Betalende	3600
Gratis	2939
Totalt	6539

Som fordeler seg på de ulike kategoriene vi registrerer slik:

<i>Voksne, norsk/samisk:</i>	<i>4292</i>
<i>Barn, norsk/samisk</i>	<i>2152 (av dette er 745 elever som har vært på museet i skoletid, 11 besøk i regi av SFO og 175 barn har vært på besøk med barnehage)</i>
<i>Voksne, andre</i>	<i>94</i>
<i>Barn, andre</i>	<i>1</i>

Mortensnes (her registreres kun enkeltbesøkende og det er gratis)

Voksne, norsk/samisk	455
Barn, norsk/samisk	78
Voksne; andre	711
Barn, andre	120
Totalt	1364

2.4.2. Utstillinger

I tillegg til seks egne utstillinger, både faste og midlertidige, har det blitt vist fire utstillinger produsert av andre i hovedbygget i Varangerbotn i 2015. Det har også blitt vist permanent utstilling i museumsbygget på Ceavccageađge/Mortensnes.

Følgende utstillinger har vært vist i 2015:

Faste:

- *Mearrasápmelaččat/Sjøsamene*, basisutstillinga (hele året)
- *Stállobiedju*, barnerommet (hele året)
- *Luondu – bassi eanadat/hellig landskap*, permanent utstilling i museumsbygget på Ceavccageađge/Mortensnes (sommer)
- *Belter og bånd og Holbier og ermekanter fra Nesseby* (hele året)

Midlertidige:

Ved museet

jan-mars	<i>Muitalusaid suoivvan</i> , kunstutstilling utlånt fra RDM - De samiske samlinger
jan.-nov.	Fotografier av Hege Siri (en del av museets samling) i hallen/kantina
mai-des.	<i>Duodji</i> , vår egen vandreutstilling basert på deler av duodjisamlinga
mai-juni	<i>Oppvekstsenterutstillinga 2015</i>
juni-aug.	<i>I Savios fotspor</i> , kunstutstilling av Hege Annestad Nilsen
jan.-okt.	Utstilling av tegninger av Bjørg Simonsen Rekvig
desember	<i>Bååstede</i> – tilbakeføring av samisk kulturarv: bilder fra Digitalt museum presentert av VSM for lokalbefolkningen i hallen/kantina

Egne utstillinger vist andre steder

Monter med duodji og informasjonsplakat om museet vises på Vadsø Fjordhotell fra juni 2015.

Nettsider/-utstillinger:

- www.varjjat.org – vår hovedside
- www.saivu.com (2008), om samisk tro og mytologi
- www.luondu.no (2009), om Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde

Digitalguide/app:

Digitalguide for Ceavccageađge/Mortensnes. Internettapplikasjon for nettbrett. Tilgjengelig på tre språk: samisk, norsk og engelsk. Kan lastes ned gratis fra App Store (ipad) eller via Google play (android). For android samt smarttelefon (både iphone og android) må man i tillegg laste ned Adobe viewer, åpne denne, og signere med brukernavn: mortensnesguide@gmail.com, passord: [gjester](#), og deretter laste ned ønsket språkversjon.

VSM på sosiale medier:

Museet er aktivt på både Facebook:

<https://www.facebook.com/V%C3%A1rjjat-S%C3%A1mi-Musea-Varanger-Samiske-Museum-146653358763843/>

og Instagram: <https://www.instagram.com/varjjatsamimusea/>, og legger ut store og små nyheter jevnlig.

2.4.3. Omvisninger/skoleopplegg/arrangementer

Det har vært en rekke omvisninger på Ceavccageadže/Mortensnes og i museets utstillinger i Varangerbotn. Omvisningene har vært tilpasset de besøkende gruppene, og fokusert på ulike tema etter ønske.

Skoleopplegg

Alle klassetrinn i grunnskolen, 1.-10. trinn, samt videregående, har besøkt utstillingene og de fleste har deltatt på ulike tilrettelagte skoletema. Elever fra følgende kommuner har besøkt museet i 2015: Nesseby, Tana, Vadsø, Vardø, Sør-Varanger, Båtsfjord og Karasjok. I tillegg har flyktningetjenesten i Tana og Nesseby besøkt museet på tilrettelagt opplegg med elever ved voksenopplæringa.

Museet har i 2015 hatt flere faste tema som tilbud til skolene: steinalder, tro og mytologi, kulturminner på Ceavccageadže/Mortensnes, samisk kultur og historie, reindrift i Varanger, sagn og eventyr og duodji. Besøk på Ceavccageadže/Mortensnes og Steinalderuke er de mest populære oppleggene.

Barnehagen fikk i tillegg tilbud om ulike temaer i 2015. Vi ser at museet er et populært tilbud også for barnehagene i og utenfor vår hjemkommune.

Samiskspråklig tilbud ved museet: I 2015 har museet hatt en 50 % prosjektstilling som samiskspråklig formidler. Det samiskspråklige tilbudet har hevet kvaliteten på formidlingstilbudet ved museet betydelig, i og med at vi har kunnet innfri et meget etterlengtet og etterspurt ønske blant de samiskspråklige skoleklassene. Dette behovet har blitt innfridd før gjennom Den kulturelle skolesekken i Tana og Nesseby.

Valgfagstilbud

I vårsemesteret 2015 har museet tilbudt valgfaget *Levende kulturarv* for ungdomsskoleelever ved Unjárgga oahppogáldu/Nesseby oppvekstsenter. Museet har hatt ukentlig undervisning (90 minutter) i ulike museale og kulturhistoriske tema.

Våren 2015 ble det arbeidet med følgende tema: Museumsformidling til yngre elever, museets samlinger, samisk tro og mytologi, kulturminner og Vuonnamárkanat.

Den kulturelle skolesekken

Varanger Samiske Museum har siden oppstarten av Den kulturelle skolesekken (DKS) hatt et godt samarbeid med DKS i Tana og Nesseby, og har en plass i styringsgruppa. Alle tilbud ved museet, utstillinger og temaopplegg, ligger i den lokale skolesekken og DKS Tana og Nesseby dekker inngangsbillett og skyss for elevene fra Tana og Nesseby. Skolesekken dekker også samiskspråklig formidler når det er nødvendig, samt samarbeider med VSM om snøskulpturprosjektet under Finnmarksløpet hvert år, ved å dekke utgiftene ved snørydding (traktor/maskin).

Arrangementer

Alle arrangement utført ved museet er listet opp her, både museale- og ikke-museale aktiviteter. Det er museets ansatte, museets lokaler og museets arbeidstid som benyttes:

- 10. mars: konsert v/Scene Finnmark: Rolffa og Tara Flåten Nicolaisen; åpne utstillinger/kafé på museet
- 11. mars: hoveddag for lokalt arrangement under Finnmarksløpet. På museet bl.a. åpne utstillinger, sneskulpturer. De lokale skolene og barnehagen tilbrakte dagen på museet
- 9. april: Kveldsåpent: Foredrag av Olaug Gamnes Bye - «70 år i fred ved en grense»
- 5. mai: åpning med skoleelever av *Oppvekstsenterutstillinga 2015*

- 21. mai: Presentasjon av intervjumateriale fra prosjektet *Finnmarkslandskap i endring*. I samarbeid med Senter for samiske studier, UiT og VSM
- 4. juni: Gründercamp for skoleelever i Finnmark
- 15. juni: Sommeråpning på VSM guider på jobb/kafésalg
- 15. juni: utstillingsåpning *I dialog med Savio*
- 18. juni: HMK Harald V og Dronning Sonja besøker museet på sin Finnmarkstur
- 19.-20. juni: guidekurs for sommerarbeidere
- 22. juni: Sommeråpning på Mortensnes
- 29. august: Duodjiseminar med live streaming
- 29. august: *Vuonnamárkanat*: salgsmarked i museets utendørsområde
- Uke 39: Steinalderuke for skoleklasser
- 4. desember: Bååstede presentasjon for pensjonister
- 8. og 10. desember: Fagdager for skoleelever, Bååstede
- 9. desember: Bååstede presentasjon for resten av befolkningen

Annet:

- 24. februar var VSM vertskap for møte om dendrokronologi i Øst-Finnmark
- 2. mars var Stortingets kommunal- og forvaltningskomite på besøk
- 17. april var Yle Sápmi på VSM og filmet til samisk barne-tv
- 22. april hadde UNTAK konsert på VSM
- 27. april var NRK på besøk/research vedrørende innspilling av dramaserien *Monster* i Varanger
- 6. mai: innslag om joikeprosjektet i NRK-Finnmarks lokalsending på radio
- 24. juni var Finnmark fylkeskommune, areal, kultur, kulturvern på besøk på Mortensnes
- 3. september: besøk av Riksantikvaren og den finske ambassadøren
- 7. september: Direktesendt debattmøte/valgdebatt i regi av NRK, NRK Sápmi og Amedia
- 15. oktober var student Giacomo Nerici på studiebesøk – befaring en hel uke
- 20. november: innslag om Bååstedeprojektet i NRK-Finnmarks lokalsending på radio
- 1. desember var VSM vertskap for Fellessamling om samlingsforvaltning m/Varangermuseene

2.4.6. Publikasjoner

Ingen publikasjoner i 2015

2.5. Kulturminnervern/forvaltning

I løpet av sommeren 2015 har det som vanlig blitt utført skjøtselarbeid innenfor Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde. Det ordinære skjøtselarbeidet utføres i forhold til forvaltningsplanen og finansieres av faste, årlige tilskudd fra Sametinget på kr 125 000. Som følge av begrensede midler under årets skjøtelses sesong (frafall/avslutning av det store MD-prosjektet, se tidligere års rapporter), har museet kun hatt én ansatt i 2015 som har jobbet med skjøtsel på kulturminneområdet, mandag til fredag fra kl. 10-16, fra 22. juni til og med 14. august. I 2015 har dette bl.a. omfattet vedlikehold av skilt, stianlegg og gammen, samt rydding av søppel. Se egen skjøtelsesrapport ([vedlegg I](#)).

I 2014 fikk museet i tillegg eksterne prosjektmidler til skjøtsel og formidling av kulturminner ved Murggiid/Klubben i samarbeid med Sametinget. Klubben er kjent i eldre litteratur og folkeminne som en offerplass og det er flere registrerte kulturminner der, i hovedsak graver av førkristen type. Området er mye besøkt av turister og andre, da det ligger en stor parkeringsplass like ved. Området er utsatt for ulovlig kjøring i terreng, og strandterrassene er skjemet av stygge kjørespor. Tiltakene

som ble gjennomført i 2015 er: rydding av området for søppel og kjørespor, nedtaking av varder og andre "byggverk" som folk har satt opp i steinurene, registrering av kulturminner (se kap. 2.2. dokumentasjon), avstenging for kjøretøy av en kjerreveg inn i området og utforming og produksjon av nye infoskilt i området. Skiltene vil settes opp våren 2016. Se egen prosjektrapport ([vedlegg II](#)).

2.6. Faglig samarbeid og bistand

- Er med i det nasjonale samtidsdokumentasjonsnettverket for norske museer
- Samarbeid med Isak Sabasenteret om Vuonnamárkanat, foto-, dokumentasjon, med mer
- Samarbeid med nasjonalparkstyret/nasjonalparkforvalteren om formidling av Varangerhalvøya nasjonalpark
- Dialogmøter med Nesseby kommune
- Samarbeid med Varanger Museum om ulike formidlings- og forskningsprosjekter: Varangerhalvøya nasjonalpark, dendrokronologi, samlingsforvaltning
- Jevnlig kontakt med ulike prosjekter og organisasjoner som forsker/jobber i Varanger om faglige tema, bl.a Varanger Næringsssenter, Naturvernforbundet, Statens vegvesen, Statens naturoppsyn, reindrifta i Varanger, Sametinget, Finnmark fylke, UiTø, m.fl.
- Samarbeid med Sametinget om Ceavccageadže/Mortensnes som kandidat for Unescos tentative verdensarvliste
- Samarbeid med DigForsk i Kautokeino om Nuorttanasteprojektet
- Samarbeid med Samisk arkiv om Nuorttanasteprojektet
- Samarbeid med Nesseby kommune vedrørende HKH Harald og HKH Sonjas offisielle besøk i Finnmark 2015 – Museet var arrangør, kommunen vertskap
- Samarbeid med Det kgl hoff, Fylkesmannen og Politidistrikt Øst om kongebesøket
- Samarbeid med Sametinget om kulturminner/skjøtsel/registrering på Klubben og Mortensnes
- Samarbeid med Varanger Næringsssenter om Regionalpark Varanger
- Samarbeid med Statens vegvesen om skjøtels-/formidlingsprosjekt Klubben
- Samarbeid med Statens naturoppsyn om skjøtels-/formidlingsprosjekt Klubben
- Samarbeid med Ungt Entreprenørskap om Gründercamp 2015
- Samarbeid med Tromsø Museum, UiT, objektkonservator om gjenstandslån i basisutstillinga

2.7. Eksternt finansierte prosjekter

Alle prosjekter rapporteres til gjeldende tilskuddsgivere.

- **Vuonnamárkanat P 207**
Årlig fjordmarked med samisk profil. Et samarbeidsprosjekt med Isak Saba Senteret. Prosjektet er finansiert av Sametinget, fast tilskudd (kr 200 000), Nesseby kommune, fast tilskudd (30 000), Finnmark fylkeskommune *Midler til samiske formål* 2015 (kr 35 000), samt billettinntekter/bodleie (kr 72 470). Årlig prosjekt (rapport [vedlegg III](#)).
- **DIGSAM P 210**
Samarbeidsprosjekt. VSM inngår som partner under ledelse av NIKU. 3-årig prosjekt finansiert av Regionalt forskingsfond (kr 100 500 for 2015) og VSMs egenandel (kr 33 500 i 2015) Digitalisering av samisk kulturarv. Fortsetter i 2016.
- **Joik i Varanger P 211**
Innspilling av tradisjonelle Varangerjoiker, samt publisering på Digitalt museum. Finansiert av Kunnskapsdepartementets Unescoformål 2014 (kr 120 000), Sametinget (kr 40 000) og VSM (egeninnsats kr 90 000). Fortsetter i 2016.

- **Nuorttanaste P 212**
Digitalisering av lydfiler i John Ole Nilsens Nuorttanastearkiv. Samarbeid med DigForsk Kautokeino og Samisk arkiv. Finansiert av Norsk kulturråd Støtte til privatarkiv i museene 2014 (kr 150 000). Avsluttet i 2015.
- **Skjøtsel og formidling Murggiid/Klubben P 213**
Skjøtsel, tilrettelegging, skilting og formidling av kulturminner på Murggiid/Klubben. Samarbeid med Sametinget. Finansiert av Sametinget (kr 90 000), Riksantikvarens BARK-midler (disponeres av Sametinget, kr 100 000) og VSM (egenandel kr 13 000). Fortsetter i 2016.
- **Restaurere tak på stabbur P 214**
Finansiert av Sametinget (kr 86 000) og VSM (egenandel kr 10 000). Avsluttet. Rapportering 2016.
- **Formidle ny forskning i basisutstilling P 215**
Inkorporere ny utstillingsdel i den faste utstillinga Sjøsamene, tema siste nytt fra forskningsfronten, ved hjelp av digitale hjelpemidler. Finansiert av Sametinget (kr 220 000) og VSM (egenandel kr 90 000). Fortsetter i 2016.
- **Nuorttanaste – registrering av foto P 219 (aka. JON foto)**
Registrering av foto i fotoarkivet etter John Ole Nilsen (JON). Finansiert av Sametinget (kr 130 000) og VSM (egenandel kr 100 000). Fortsetter i 2016.
- **Se min kofte P 218**
Formidlingsprosjekt rettet mot skoleelever. Det vil kjøpes inn noen sett kofter med tilbehør som elever kan prøve. Kulturformidling og identitet. Finansiert av Sametinget (kr 70 000), Finnmark fylkeskommune (kr 10 000) og VSM (egenandel kr 20 000). Oppstart i 2016.

Totalt eksterne prosjektmidler: kr 1 453 970

2.8. Annet

Deltagelse på ulike møter, årsmøter, seminar, konferanser og kurs

- Finnmarksarkivenes arbeidsgruppe, møte i Alta 21. januar
- Informasjonsmøte om Bååstede, Norsk folkemuseum, Oslo 11.-12. februar
- Prosjektmøte om dendrokronologi, Varangerbotn 24. februar
- Møte med Sametinget om Unescoarbeidet, kulturminner, mm, Karasjok 6. mars
- Kulturminneseminar, Samisk høgskole/Sametinget, Kautokeino 11.-12. mars
- Styremøte i Samisk museums lag, Tromsø 15.-16. april
- Møte i Finnmarksmuseenes arbeidsgruppe for registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring, Karasjok 27.-29. april
- Oppstartmøte/seminar Regionalpark Varanger, Vadsø fjordhotell 27. mai
- Dendrokronologiseminar og –kurs, Svanhøvd 28.-29. mai
- Seminaret Merkevaren Varanger, Scandic hotell Vadsø 2. juni
- Prosjektmøte og workshop DIGSAM, Tromsø 2.-3. juni
- Mottakelse på Kongeskipet Norge, Vadsø havn 18. juni – kongeparets besøk i Finnmark
- Møte/seminar Regionalpark Varanger, Varangerbotn 18. august
- Årsmøte i Norges museumsforbund/fagseksjonene, Hamar, 11. september
- Finnmarksløpsmøte, Tana Bru 23. september

- Seminaret Cultures across boundaries, Nuuk på Grønland 29. september-1. oktober
- Foredrag for Fylkesmannen, Statens hus, Vadsø 16. oktober
- Seminar Felles løft for Finnmarkshistorien, Finnmarksmuseene, Alta 20.-22. oktober
- Seminar Bååstede, Alta 23. oktober
- Seminar med workshop Traumatisk kulturarv - vanskelig historie og formidling av «vonde» kulturminner, Vardø 9.-11. november
- Dialogmøter Sametinget - de samiske museene: næringskomiteen, kulturkomiteen og Sametingsrådet, Karasjok 17. november
- Deltagelse og innlegg på Samtidsnettverkets seminar Innsamling fra vår tid – hva, hvorfor, hvordan? Maihaugen, Lillehammer 17. november
- Finnmarksarkivenes arbeidsgruppe, møte i Alta 18. november
- Første fellessamling i prosjekt Plan, Prioriteringer og Rutiner, Varangerbotn 1.-2. desember

Alle ansatte deltar på jevnlig personalmøter hele året.

Museumsleder har deltatt på ledermøter i DVM hele året.

Komité- og utvalgsarbeid

- Mia Krogh er styreleder for Samisk Museumslag (2013-2016)
- Ingvild B. Pettersen sitter i styringsgruppa for Den kulturelle skolesekken i Nesseby og Tana
- Ingvild B. Pettersen er representant i styret for Tana og Varanger museumssiida
- Roger Persson er vararepresentant i styret for Tana og Varanger museumssiida
- Mia Krogh er medlem av redaksjonskomiteen for Varanger Årbok
- Ingvild B. Pettersen er DVMs representant i Arbeidsgruppa for registrering, digitalisering og tilgjengeliggjøring, Museene i Finnmark
- Ingvild er medlem i fagrådet for DKS Finnmark med ansvarsområde kulturarv
- Ingvild deltar i DMVs interne Primus-arbeidsgruppe
- Ingvild deltar i arbeidsgruppa for Nettverk for privatarkiv i Finnmark

3. Organisasjon

3.1. Organisasjonsform

1.juni 2012 ble Varanger Samiske Museum virksomhetsoverdratt fra Nesseby kommune til stiftelsen Deanu ja Várjjat Museasiida /Tana og Varanger Museumssiida (kortform DVM), der det øverste beslutningsorgan er stiftelsesstyret. Museumsleder er underlagt direktøren for stiftelsen, som svarer overfor styret. Stiftelsen styres etter stiftelsesdokumentet og følger ellers Stiftelsesloven. Museumsleder er delegert anvisningsmyndighet. Nesseby kommune er fortsatt eier av bygninger og samlinger og drifter teknisk del av bygg mot husleie.

3.2. Antall fast ansatte og deres oppgaver

Museet har i 2015 hatt 4 faste stillinger. Disse er:

- Museumsleder: Ledelse, administrasjon, utviklingsarbeid, formidling, mm.
- Kontor-/museumsmedarbeider*: Sentralbord, møteromsutleie, museumsbutikk, post og arkiv, mm.
- Konservator/formidler: Formidling, herunder opplegg for skolene, vekslende utstillinger; samlingsforvaltning, div. utviklingsarbeid, mm.
- Fagarbeider/håndverker. Tilsyn med og vedlikehold av utstillinger og faste anlegg, formidling, utstillingsbygging, tilrettelegging av ulike aktiviteter, mm.

* kontormedarbeider utfører arbeidsoppgaver tilsvarende 20 % for hele stiftelsen:
sentralbord, post, arkiv

Fast ansatte har utført til sammen 4 årsverk for VSM i 2015.

Også vaktmester og renholder har hatt museet som arbeidssted i 2015. Disse er ansatt ved teknisk virksomhet hos utleier/huseier Nesseby kommune og regnes ikke inn i museets årsverk.

3.3. Antall midlertidige ansatte

Til sammen 17 personer har arbeidet i engasjement av ulik type og varighet i 2015. Åtte av disse har vært ansatt som sommerguider/museumsverter/skjøtselsarbeidere. De som har hatt arbeid av mer omfattende varighet er forvalter for Mortensnes (7 mnd.verk) og samiskspråklig formidler (6 mnd.verk).

Verter og skjøtsel utgjør til sammen 5,75 månedsværk. Andre kortere midlertidige ansettelse utgjør til sammen 5,5 månedsværk

Til sammen har det vært utført arbeid tilsvarende 2 år og 1 uke av midlertidige ansatte i 2015.

I tillegg

- Én skoleelev, 9. klasse, hadde arbeidsuke ved museet uke 08.-12. juni (25 timer)
- To skoleelever fra 9. og 10.klasse, jobbet for Operasjon Dagsverk ved museet 29. oktober (totalt 10 timer)
- En person var utplassert i språktrening etter avtale med flyktningsjenesten, en skoledag i uka over 6 måneder (tilsvarende to ukesverk)

3.4. Totalt utførte årsverk i 2015

Totalt antall årsverk for museet i 2015 blir dermed: 6 år og 2 mnd.

Likestillingsperspektivet: De fast ansatte utgjøres av 3 kvinner og 1 mann. Det har vært samme konstellasjon de siste år (ingen utskifting/tillegg siden 2009).

4. Eiendeler og lokaler

4.1. Oversikt over og tilstand på museets bygninger og eiendommer

Museets virksomhet drives med utgangspunkt i følgende bygg og anlegg: museets hovedbygg i Varangerbotn, museumsbygget på Ceavccageadje/Mortensnes, bygningene i det tidligere Amtmannsgammen museum og Sabagården i Reppen. Sabagården er i privat eie, de øvrige er kommunens eiendom. Teknisk virksomhet i kommunen har ansvar for drift og vedlikehold av kommunens anlegg.

Hovedbygget i Varangerbotn rommer i tillegg til museumsvirksomhet også kulturhusvirksomhet. Per medio 2015 har museet også drevet turistinfo etter avtale med Destinasjon Varanger, som Nesseby kommune var deleier av. På nyåret 2015 ble selskapet oppløst. Per 31.12.2015 er det ikke avklart om kommunen ønsker at VSM skal fortsette å drive turistinfo mot driftsstøtte.

Arealene som museet har disponert har i en årrekke vært preget av å være for begrenset for den aktiviteten som museet har bygd opp og som kommunen ønsker at museet utfører. Blant annet er verkstedet for lite, og det har omtrent ikke vært lagerplass. Denne situasjon ble noe lettere av at Sametinget flyttet ut og museet fikk overta kontorarealene. Museumssiidaens administrasjon bruker deler av de nye lokalene, et av rommene er tatt i bruk som bibliotek, mens alle små kontorer er tatt i bruk blant annet som fotorom, lager for verktøy og utstyr, nærlager for mindre materialer og butikkvarer, rom for gjenstandsregistrering, og tre kontorer for midlertidig ansatte/utleie. Dette har gjort arbeidsforholdene for de ansatte bedre og gjort samlingsforvaltningsarbeidet enklere. Dessverre egner ikke disse rommene seg for utstillingsproduksjon og lagring av større ting, som beitepusser, utendørsutstyr og materialer til Vuonnamárkanat, så museet har fortsatt behov for lagerplass, større verksted og produksjonslokaler. En eventuell utbygging vil kreve finansiering og samarbeid med huseier Nesseby kommune.

Museet har også manglet faste utstillingslokaler til duodjisamlinga, som har måttet pakkes vekk og flyttes når den ene utstillingssalen skal brukes til andre formål. Ved at museet fikk overta lokalene etter Sametinget ble det bestemt at det som tidligere var bibliotek og som i 2015 har rommet duodjiutstillinga, på sikt kan gjøres om til en permanent duodjiutstilling. Det vil kreve finansiering ut over de ordinære driftsmidlene, da rommet ikke er tiltenkt permanent oppbevaring av kulturhistoriske gjenstander, og må oppgraderes med tanke på klimaforhold og gjenstandssikring.

Når det gjelder bygningene på det tidligere Amtmannsgammen museum så har Nesseby kommune ikke brukt ressurser på vedlikehold de senere år. Det er ønskelig fra museets side å få gjennomført vedlikeholdsarbeid på de ulike uthusene innenfor anlegget, slik at disse kan brukes til oppbevaring av større gjenstander i samlinga og annet materiell som ikke har strenge krav til oppbevaring. Dette ville lette lagringssituasjonen som er beskrevet ovenfor. I 2015 la museet plast/presenning på et av takene for å forhindre ytterligere skade/råtedannelse.

Det ble i 2013 avdekket store fuktskader i vegg og i tak over kantina og veggene i utstillingssalen. Utbedringene ble utført i februar og november 2014. Taket over kantina er ikke ferdigutbedret. Dette er skader som skulle vært utbedret i 2015 men som ikke ble gjennomført. Det er svært viktig at utbedringene blir gjennomført og ferdigstilt i 2016. Rehabiliteringen er utført av museets ansatte på oppdrag fra huseier Nesseby kommune. Ferdigstilling av utbedring av tak over kantine avhenger av at Nesseby kommune setter av midler til rehabiliteringen.

4.2. Freda eller verneverdige bygninger

Til museet tilhører per i dag tre freda stabbur: de to som tidligere sto på Amtmannsgammen Museum ble flytta til området nedenfor hovedbygget i Varangerbotn i 2005, samt "Barsnestabburet" som ble fraktet hit fra det stedet det sist sto og falt ned: på Barsnjårga/ Barsnes.

Også Sabagården i Reppen er fredet. Huset er i privat eie, men museet betaler forsikringen og holder et visst tilsyn med bygningen.

I 2015 var Randi Sjølie, Sametinget, på befaring av bygget, og fikk av huseier vite at det skal finnes en avtale mellom huseier og Nesseby kommune om vedlikehold. Dette er en avtale som går tilbake til 1980-tallet da huset var nyrestaurert og ble tatt i bruk av museet til formidling. Per 31.12.2015 er saken ikke avklart.

4.3. Planer om utbygginger eller utbedringer

Museet har behov for mer lagerplass. Dette gjelder spesifikt for materialer, større utstyr og tilbehør, som utstyr tilhørende Vuonnamárkanat. Det er også behov for en utvidelse av verkstedet. Det er i tillegg et sterkt ønske – ikke bare ved museet, men også i lokalsamfunnet, om en ny utstillingsal der museets rikholdige samling av samtidsduodji kan stilles ut permanent. Disse behovene/ønskene om utvidelse avhenger av mulighetene for finansiering og samarbeid med eier Nesseby kommune og eventuelle tilskuddsgivere.

Det har vært arbeidet med planer for utbygging av museumsbygget på Ceavccageadje/Mortensnes de senere år. Kommunen ønsker å utvikle bygget til å kunne romme både nasjonalparksenter for Varangerhalvøya nasjonalpark og et Unesco verdensarvsted, samt aktiviteter knyttet til natur- og kulturbasert reiseliv. Naturvernforbundet har også støttet ønsket om et fjellrevsenter inn i bygget. Sametinget har i 2014 levert arbeidsdokumentene til Mortensnes som verdensarvsted til Riksantikvaren, som har jobbet med saken i 2015. Per 31.12.2015 er kandidaturet til Unescos tentative verdensarvliste uavklart. Arbeidet med nasjonalparksenter som Nesseby kommune har jobbet med er i bero og uavklart i forhold til myndighetene. I tillegg har museet og kommunen vært i dialog med Statens vegvesen i 2014 når det gjelder Nasjonal turistveg Varanger om en utbedring/utbygging av parkeringsplass og utendørsområde ved kulturminneområdet. Realiseringen av en slik utbygging avhenger av at Nesseby kommune bidrar med en egenandel til prosjektet, og er per 31.12.2015 uavklart.

5. Vurdering av virksomheten 2015

Museumsdrifta har fulgt opp aktivitetsplanen for 2015, der de fleste små og store gjøremål og aktiviteter er gjennomført.

Varanger Samiske Museum har i 2015 holdt et høyt aktivitetsnivå som rapporten (kap. 2.4.5., 2.5. og 2.6.) og virksomhetsplanen (s. 17) viser. Museet har siden starten konsentrert seg om den utadretta virksomheten, med fokus på formidling og aktiviteter rettet mot skolebarn, og i 2015 har museet fortsatt den samiskspråklige formidlingen gjennom en midlertid stilling som ble opprettet i 2014. Tiltaket har vært et viktig og etterspurt tiltak som museumssiidaen i 2015 vedtok å gjøre permanent fra 2016.

For 2015 ser vi en relativt stor økning i besøkstallet fra foregående år, vel 12 prosent, trass i nedgang i både skolebesøk og registrerte besøkende til kulturminneområdet (se kap. 2.4.1). Økningen gjelder i hovedsak økning av enkeltbesøkende ved museumsbygget i Varangerbotn. Nedgangen i elevtall ligger innenfor normalvariasjonen vi har hatt siden oppstarten av skoleopplegg i 2002, på mellom 7-800 til 11-1200 elever pr år. Nedgangen på Mortensnes knytter vi til den relativt kalde og våte sommeren 2015. Noe som underbygger antakelsen er at salget av is gikk kraftig ned i forhold til året før, særlig på Mortensnes, men også inne på museet i Varangerbotn. Butikksalget i museumsbutikken hadde en stor oppgang i 2015, det totale salget steg med nesten 14% fra året før, noe som vel kan forklares med økningen i antall besøkende. Også møteromsutleie (se kulturhusdrift) har hatt en økning.

Aktivitetsnivået krever mye av alle museets ansatte, og museet er avhengig av stor innsats når det gjelder å skaffe ekstraordinære prosjekttilskudd, samt å få gjennomført arrangementer utenom ordinær arbeidstid. Museet har stort behov for å få økt sitt driftstilskudd i fremtiden, særlig for å få en økning av antall fast ansatte til å utføre ordinær museumsdrift, som registrering og dokumentasjon, men også forskning som det er et stort ønske om og behov for. Nå når

repatrieringsprosjektet *Bååstede* ledet av Sametinget og Norsk folkemuseum er i gang, er det også behov for personell med gjenstandsfaglig kompetanse. Museet har også behov for en person som kan hjelpe til med datasupport, oppdatere hjemmesider og andre sosiale medier, samt produsere annonser, plakater og annet markedsføringsmateriell. I dag bruker ansatte mye av arbeidstiden til oppgaver som mer kompetente personer burde utført.

Knappe midler til tross, takket være eksterne tilskudd og prosjektmidler, har vi klart å holde nivået oppe på utadretta virksomhet og utviklingsarbeid også i 2015. 17 personer har jobbet for VSM i ulike engasjement i løpet av året. I tillegg utfører fast ansatte en del ekstraarbeid ved kulturelle arrangementer og utleie av møterom, i all hovedsak som en del av det som er definert som kulturhusdrift. Dette resulterer i avspasering som tas ut innafor ordinær museumsdrift. Selv om museet fra 2014 har fått øremerkede midler til kulturhusdrift, er det ordinære driftstilskuddet så lavt at det i realiteten ikke utgjør noen økning. Faktisk dekker ikke de øremerkede midlene husleia engang, som museet betaler til huseier Nesseby kommune for arealene. I tillegg "spiser" kulturhusdrifta av museumsdrifta ved at arbeid som er utført som kulturhusdrift, avspaseres innafor museumsdrifta. Dette er i lengden en uholdbar situasjon som DVM sammen med kommunen og Sametinget må finne en løsning på.

Når det gjelder Ceavccageađge/Mortensnes kulturminneområde så var de ekstraordinære midlene til forvaltningsprosjektet (P 205 MD) et skikkelig løft der museet fikk planlagt bedre og mer systematisk skjøtsel, drift, og formidling av området. Ikke minst viste det oss hvor mye planlegging og arbeid som må til for å kunne utnytte området bedre til formidling, reiselivsrelaterte prosjekter og aktiviteter, til samfunnsutvikling og arbeidet med lokal identitet og stolthet. Dette er arbeid og utvikling som krever faste driftsmidler, og som ikke er mulig å gjennomføre innafor museets ordinære driftsmidler. I 2015 har det derfor kun blitt utført ordinær skjøtsel med én skjøttsarbeider, samt drift av museumsbygget med butikk og kaffe-/vaffelsalg. For 2016 kan det være at all drift utenom skjøtsel opphører på grunn av svikt i driftsinntekter – her vil også avtalen med Nesseby kommunen om drift av turistinformasjon spille inn, da disse midlene har vært med å finansiere sesongansatte turistinformatorer/museumsverter.

Også i 2015 har vi sett at kulturminnevern blir en viktigere og viktigere del av arbeidsoppgavene ved museet. Både kommunen og enkeltpersoner har behov for veiledning og råd vedrørende kulturminner. Saker som angår kulturminner og kulturvern videresendes museet for høringsinnspill, og både nasjonale myndigheter, fylkeskommunen og Sametinget henvender seg til museet for samarbeid, uttalelser og praktisk hjelp. For å imøtekomme behovene vil det kreve en økning i driftsmidler i tiden framover.

ØKONOMI:

Oversikt over driftsregnskap og driftsstøtte 2015 finnes i eget årsregnskap for Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida (DVM).

VIRKSOMHETSPLAN/AKTIVITETSPLAN 2015:

Neste side

Virksomhetsplan for 2015 – all virksomhet ved museet inkl. kulturhusaktiviteter

	Oppgave/ prosjekt	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Ansv./arb.omr.
	Virksomhetsleder: ansvar													MK
	Regnskap 2014	X	X	X										MK
	Rapportering 2014	X	X	X										MK, alle
	Forvaltning og drift faste utstillinger/anlegg/kulturmin													
	Basisutstilling vedlikehold	H	E	L	E		Å	R	E	T				RP
	Forvaltning Mortensnes	H	E	L	E		Å	R	E	T				SR
	Kulturminneregistrering Mnes					X	X	X						SR
	Skjøtsel Mortensnes (drift)						X	X	X					MK, SR
	Planlegging sommersesong Utllysning av guidejobber				X	X								MK, HP
	Klargjøring av sauebeite					X	X							RP
	Vedlikeholdsarbeid uteomr. fugletittesjåer, lekeplass, mm					X	X							RP
	Restaurere stabbur	X	X											RP
	Museumsbutikk hele året													HP
	Guidekurs juni						X							MK, HP, IP, SS
	Sommersesong						X	X	X					Guider
	Åpen søndag, musealt tema						X							IP, sommerutst.
	Skifte ut gjenstandstekster i basisutstilling													IP – de fleste gjenst fotografert 2015
	Samlingsforvaltning:	H	E	L	E		Å	R	E	T				IP
	Gjennomgang og rengjøring av gjenstandene i magasinet		X	X	X									IP
	Registrering gjenst og foto	H	E	L	E		Å	R	E	T				IP, flere
	Fotografere gjenst/foto	H	E	L	E		Å	R	E	T				IP, flere
	Publisering Digitalt museum	H	E	L	E		Å	R	E	T				IP, flere
	Formidling skole:													
	Planlegge/send ut skoletilbud					X	X		X					IP
	Omvisning kulturminneområde					X	X		X	X				IP, flere
	Steinalderuke									X				IP, RP, flere
	Valgfag: <i>Kulturarv</i>	X	X	X	X	X	X							IP, MK, flere
	Skoletilbud og Kulturell skolesekk bestilling hele året													IP
	Kulturhusaktiviteter:													
	Møteromsutleie	H	E	L	E		Å	R	E	T				HP
	Turistinformasjon	H	E	L	E		Å	R	E	T				HP, guider, KU
	Finmarksløpet: planlegging	X	X	X										RP/MK
	Tilrettelegging av sjekkpunkt			X										RP
	Sneskulpturprosjekt m/skolen og Kulturell skolesekk			X										RP
	8.mars-arrangement			X										8.marskomiteen
	Planlegging Vuonnamárkanat	H	E	L	E		Å	R	E	T				IP, flere
	Vuonnamárkanat							X	X					IP, flere

	Elevutstillinga 2015					X												IP
	Kunstutstilling Hege Annestad Nilsen						X	X	X									IP
	Kunst Sametingets innkjøp SVD	X	X	X														IP
	Familiesteinalderdag											X						IP, RP, flere
	Juletrettening, juleverksted															X		flere
	Åpen søndag kulturhustema																	
	Prosjekter:																	
	Restaurere stabbur	X	X															RP
	Joik i Varanger	X	X	X	X													IP
	DIGSAM digitalisering samisk kulturarv 2014-2016	H	E	L	E		Å	R	E	T								MK, SR, IP
	Søknad duodji skoleopplegg	X																IP
	Basisutstillinga: prosjekt rehabilitering,	X	X	X														IP, RP, AF
	Basisutstillinga: prosjekt nytt innhold	X	X	X	X	X	X											MK, RP, IP, flere
	Nuorttanasteprojektet	X	X	X	X													IP, Digforsk
	Čállosat nr. 9																	MK, TB, ikke utført
	Søknad/digitalisere papirarkiv Nuorttanaste	X	X			X	X											IP
	Søknad kofteutstilling 2016	X	X															IP
	Søknad fornying basisutstilling	X	X															MK
	Søknad bueseminar 2016	X	X															MK
	Søknad reinseminar	X	X															
	Flere prosjekter og samarbeid med andre museer																	flere

MK: Mia Krogh, RP: Roger Persson, SR: Stine Rybråten, IP: Ingvild Pettersen, HP: Heljä Pasma, AF: Anu Forselius, TB: Thorbjørn Bjørkli, SS: Sara Smuk

DEL II: KULTURHUSAKTIVITETER

1. Kulturhusdrift

Varanger Samiske Museum utfører kulturhusoppgaver som en integrert del av museumsdrifta, en ordning som ble overført sammen med museumsdrifta til DVM da Nesseby kommune overdro all virksomhet til museumssiidaen i 2012. Kommunen og siidaen kom til enighet om denne løsningen så fremt museet fikk dekket minst 25 % av virksomheten som kulturhusdrift, hvilket tilsvarer om lag ett årsverk for en fast ansatt. Mange av aktivitetene kan regnes både innenfor museumsdrift og kulturhusdrift, slik at en tydelig oppdeling er vanskelig. Deler av lokalene regnes som kulturhuslokaler, og det er utstillingssalen Inggágoahti, møterom og kafé med toaletter, samt inngangshallen der turistinformasjonen har plass. I 2015 har museet brukt anslagsvis 19 månedsverk på kulturhusaktiviteter, med andre ord mer enn de stipulerte 25 %. Følgende oppgaver er regnet inn under kulturhusdrift:

1.1. Vuonnamárkanat

Vuonnamárkanat er et årlig marked som finner sted i museets utendørsområde, og som er ledes og tilrettelegges av museet. Ideen er et samarbeid med Nesseby kommune gjennom språksenteret Isak Sabasenteret. Markedet finner sted lørdag i månedsskiftet august/ september. Markedet er både et museums- og kulturarrangement som er vanskelig å skille fra hverandre. Selve markedet er kommersielt og kan neppe regnes som et musealt arrangement, men bakgrunnen for markedet, den samiske arenaen og fokus på samisk språk og identitet er absolutt innenfor museets arbeidsområder. Museet bruker anslagsvis seks månedsverk i eget arbeid på planlegging og gjennomføring av Vuonnamárkanat, i tillegg til prosjektmidler. Det føres eget prosjektrekningskap og prosjektrapport for arrangementet. Se *Vuonnamárkanat 2015 – Rapport* for detaljer (Vedlegg III).

1.2. Finnmarksløpet

Finnmarksløpet er et årlig idrettsarrangement der museets utendørsområde er sjekkpunkt for hundespennene og arena for kulturprogrammet som følger hundeløpet, samt at museet tilbyr presserom i sine lokaler. Løpet finner sted i mars hvert år. I 2015 var Scene Finnmark arrangør av kulturprogrammet, som var utendørskonsert med Rolffa og Tara Flåten Nicolaisen. Museet tilrettelegger og lager snøscene. I tillegg bidrar museet med snøskulpturer som er et samarbeid med Den kulturelle skolesekken og Nesseby oppvekstsenter. Ukene før hundeløpet deltar skoleelever i planlegging og utforming av snøskulpturer. Det brukes anslagsvis to månedsverk på planlegging og gjennomføring av aktivitetene.

1.3. Kunstutstillinger

Museet viser både rene kunstutstillinger produsert av andre, og utstillinger av mer kulturhistorisk art produsert av museet selv, andre museer, prosjekter, og lignende. Det er i 2015 brukt anslagsvis tre månedsverk på planlegging, administrering, opp- og nedrigging av utstillinger. Her er oversikt over kunstutstillinger vist i 2015:

- *Muitalusaid suoivvan*, RDM - De samiske samlinger, januar-mars
- *Oppvekstsenterutstillinga 2015*, eleverbeider og prosjekter, mai-juni
- *I Savios fotspor*, Hege Annestad Nilsen, juni-august
- Tegninger av Bjørg Simonsen Rekvig, januar-oktober

1.4. Diverse ikke-museale arrangementer og aktiviteter

Det er brukt anslagsvis to månedsværk i 2015 på tilrettelegging og gjennomføring av følgende:

- 10. mars: konsert v/Scene Finnmark: Rolffa og Tara Flåten Nicolaisen; åpne utstillinger/kafé på museet
- 11. mars: hoveddag for lokalt arrangement under Finnmarksløpet. På museet bl.a. åpne utstillinger, sneskulpturer. De lokale skolene og barnehagen tilbrakte dagen på museet
- 17. april var Yle Sápmi på VSM og filmet til samisk barne-tv
- 22. april hadde UNTAK konsert på VSM
- 27. april var NRK på besøk/research vedrørende innspilling av dramaserien *Monster* i Varanger
- 5. mai: åpning med skoleelever av *Oppvekstsenterutstillinga 2015*
- 4. juni: Gründercamp for skoleelever i Finnmark
- 15. juni: utstillingsåpning *I dialog med Savio*
- 18. juni: HMK Harald V og Dronning Sonja besøker museet på sin Finnmarkstur
- 29. august: *Vuonnamárkanat*: salgsmarked i museets utendørsområde
- 7. september: Direktesendt debattmøte/valgdebatt i regi av NRK, NRK Sápmi og Amedia

Utlån av lokaler:

- FAU ved Nesseby oppvekstsenter har brukt lokalene jevnlig til møtevirksomhet
- Sangkoret UNTAK bruker lokalene annenhver uke som øvingslokale
- Seniordanserne bruker lokalene ukentlig som øvingslokale

1.5. Møteromsutleie

Museet leier ut møtelokaler hele året. Utleie av møterom inkluderte i 2015 tilgang til museets utstillinger. Museet tilrettelegger for bespisning i kafé/kantine. I 2015 leide vi ut møterom til 54 møter. I tillegg kommer utlån av møtelokaler (gratis), til grupper som Seniordanserne og koret. Tallet her er 39 utlån av møtelokaler, totalt 93 utleier/utlån. Kontormedarbeider brukes anslagsvis 15 % av stillingen sin til administrasjon og tilrettelegging av møteromsutleie og -lån. I tillegg leier museet inn ekstra personell ved møter som foregår på kveldstid. Til sammen bruker museet anslagsvis to månedsværk på møteromsutleie.

1.6. Turistinformasjon

VSM har i en årrekke drevet turistinformasjon for Nesseby kommune. Virksomheten har pågått hele året, med ekstra sommerguider ansatt i sommersesongen. Lokale ungdommer jobber som guider/turistinformerer og deltar på guidekurs før sesongstart. I 2015 har vi **ikke mottatt** driftstilskudd for drift av turistinfo fra Destinasjon Varanger, destinasjonsselskap der Nesseby kommune var deleier fram til 2015. Museet har i 2015 likevel hatt ungdommer i jobb som guider/verter både ved museets hovedbygg i Varangerbotn og i museumsbygget på kulturminneområdet Ceavccageađge/Mortensnes, samt tatt imot og delt ut turistinfobrosjyrer til besøkende. Dette har vært mulig da museet i 2015 fortsatt hadde midler igjen til ekstraordinært skjøtselsprosjekt på Mortensnes. Dette vil ikke skje i 2016 med mindre museet får en avtale med Nesseby kommune om drift og støtte til turistinfo. Museet bruker anslagsvis 4 månedsværk på drift av turistinfo.

Se *Aktivitetsplan for 2015* for all virksomhet ved museet (s. 17) for en skjematisk oversikt.

2. Vurdering av virksomheten

Det er ikke enkelt å vurdere kulturhusaktivitetene isolert da de, som beskrevet over, er en integrert del av museumsvirksomheten. Derfor gjentas følgende vurdering: Knappe midler til tross, takket være midlertidig ansatte som i stor grad er finansiert over eksterne tilskudd og prosjektmidler, har museet klart å holde nivået oppe på utadretta virksomhet og utviklingsarbeid. 17 personer har jobbet for VSM i ulike engasjement i løpet av året. I tillegg utfører fast ansatte en del ekstraarbeid ved kulturelle arrangementer og utleie av møterom, i all hovedsak som en del av kulturhusdrifta. Dette resulterer i avspasering som tas ut innafor ordinær museumsdrift. Selv om museet fra 2014 har fått øremerkede midler til kulturhusdrift, er det ordinære driftstilskuddet så lavt at det i realiteten ikke utgjør noen økning. I tillegg "spiser" kulturhusdrifta av museumsdrifta ved at arbeid som er utført som kulturhusdrift, avspaseres innafor museumsdrifta.

For mål, organisasjon og eiendeler/lokaler, se Del I Museumsvirksomhet. Det er ikke egne mål for kulturhusaktivitetene, de er en integrert del av museumsvirksomheten. Det er museets ansatte som gjennomfører og planlegger alle aktiviteter, og museets lokaler som benyttes.